

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre 480 Lel.

Fél évre 240 Lel.

Negyed évre 120 Lel.

Havonta 40 Lel.

Hirdetések díjazása szerint

Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 2 lel, vasárnap

3 lel. Bucurestiben 50 baniva

több.

Egy érdekes levél.

Széles körben keltett feltűnést és általános érdeklődést a *Közlöny* legutóbbi számaiban megjelent két cikk, amelyek az erdélyi és bánátsági román fascizmus terjeszkedésével, programjával és céljával foglalkoztak. A közleményekre ma *Savu* Konstantin volt kamarai képviselő és fascista-lapszerkesztő tollából érdekes és a fascizmust még jobban megvilágító reflexió érkezett hozzánk. Az érdekes közleményt szívesen adjuk:

Mélyen Tisztelettel Főszerkesztő Ur! A *Közlöny* december 6-iki számában önök vezető helyen foglalkoznak nyilatkozatommal. Abból a célból, hogy tegnapi nyilatkozatomat jobban megvilágítsam és egyszersmind kielégítem a fascizmus iránt mindjobban érdeklődő közvélemény kíváncsiságát, a következőket tartom még szükségesnek nyilatkozatomhoz hozzáfűzni:

— Ha Olaszország megerősödését csakis a fascizmus útján érhetjük el, annál inkább szükséges ez Romániában, ahol a mostani állapotok talán még kevésbé rózsásak, mint a fascizmus előtti Olaszországban voltak. A világháború mindenütt veszedelmes állapotokat teremtett, ugyszólván felborította a háború előtti társadalmat, gazdasági és politikai organizmusait együtt. Az események egymásután következő gyors lepergése napról napra sürgősebben követeli a fascizmust, amely az egész világon mind jobban erősödik, mert a fascizmus igazi hivatása a háborúból fáradtan, összeroppanva, különféle perverz tanokkal telt, országok megüszitása, majd megerősödése újjászületése.

— A mi fascizmusunk ideális célja *Románia megerősödése, a korrupció, parazitizmus és a politikai demagógia megszüntetése.* Eszközaink, amelyekkel ezeket a célokat elérni óhajtjuk, *nem lehetnek a folytonos gyűlölködés, az egymásra való uszítás, a másnyelvűek és fajuk üldözése, fejek és ablakok beverése.* Propagandánkat mi nyíltan, férfiasan és igazságosan, a legnagyobb kitartással, elszántsággal és a biztos győzelem tudatával fejtjük ki.

— A mi kisebbségeinknek, a kik helyüket megtalálták és meg-

akarják találni a román haza kezei között, nincs mitől tartaniuk, a mi mozgalmunkkal szemben. A mi öklünk csak a leánykereskedők és kitarítottak pénzéből, a nép megnyuzásából és a köztulajdonból meggazdagodottakra, ama politikusokra, akik védőszárny alá fogadták őket, továbbá az élősdiparazitákra és a konjunktúra lovakokra sujt le.

— Kifejezetten hangsúlyozni akarom, hogy *a romániai fascizmust nem szabad összetéveszteni a Cuza-féle antiszemita propagandával, amely képes mindenkivel szövetségelni, hogy programját ki terjessze és célját elérje.*

— Ez a mi igazságunk és ezt

üzenjük a kisebbségeknek is. Pár nap múlva kiutazom Olaszországba, hogy tanulmányozzam az olasz fascizmus szervezetét. Ott mintegy tizenöt-husz helyen felolvasásokat óhajtok tartani a román fascizmusról és szoros kapcsolatba lépek Mussolinivel, akit személyesen is jól ismerek. Visszatérem után Aradon és az ország többi városaiban román és magyar nyelvű felolvasásokat akarok rendezni utam eredményéről.

Fogadja Főszerkesztő Ur nagy rabecsülsésem kifejezését és maradjon hiva

Savu Constantin,
a „Voinea Poporului”
felelős szerkesztője.

Újra felveszik a román-jugoszláv tárgyalásokat

(Egyelőre nem rendezik a tisztviselők fizetését.)

Bucurestiből jelentik: A szenátus tegnapi ülését nem lehetett megtartani, mivel a szenátorok nem jelentek meg kellő számban. Az elnök *határozatképtelenség miatt* az ülést mára halasztotta el.

Bucurestiből jelentik: A megszakadt román-jugoszláv tárgyalások mintegy tíz nap múlva Temesváron *újra megkezdődnek.* Mindkét Kormány megbízottai újabb instrukciókat kaptak. A tárgyalásokon a szerb-bánati román iskolák és egyházak, valamint a jugoszláviában felállítandó román vikáriátus ügyei és a román Bánátban lévő szerb iskolák, egyházak kérdését rendezik.

Bucurestiből jelentik: **Bratianu** Vintilla pénzügyminiszter megcáfolja a Dimineatanak azt a híret, amely szerint a tisztviselők fizetésének rendezésére 800 millió lejt engedélyezett. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy *a tisztviselők fizetésének rendezésére ezidőszent még gondolni sem lehet, mindaddig, amíg az összes miniszteriumok költségvetési tervét nem ismeri.*

Bucurestiből jelentik: A paraszt párt követeli, hogy az agrár bizottságoknál történt nagyarányú sikkasztásokkal kapcsolatban, hogy *a hatóságok rendelkezék el valamennyi kisajátítási esethen a feltett jegyzőkönyvek revízióját.* Valószínűnek látszik, hogy a vizsgál-

lat újabb visszaéléseket fog kideríteni.

Bucurestiből táviratozzák: A jassyi hamis ötszáz lejes bankjegygyártás ügyében megindult a vizsgálat, újabb eredményeket nem produkált.

Bucurestiből jelentik: A fővárosi vezetés az amerikai **Steward** pénzcsoporttal tárgyal egy két és fél millárd lejes kölcsönre vonatkozólag. A főváros ezt a nagy összeget építkezésekre akarja fordítani. Az amerikai csoport azonban csak tíz millió dollárt szavazott meg, ami alig volna elég a szükséges csatornázást munkálátok keresztülvitelére. Amennyiben **Bucuresti** vezetés nem tudná a követelés teljes honorálását az amerikai pénzcsoportnál elérni, akkor a fővárosi vezetés több külföldi pénzcsoporttal kezdene tárgyalást, mert a főváros kölcsönére vonatkozólag több ajánlat érkezett **Bucurestibe.**

Párisból jelentik: A francia szenátus pénzügyi bizottsága tegnap nagyfontosságú ülést tartott, amelyen résztvett **Poincaré** miniszterelnök, a pénzügy, hadügy és légügyek minisztere is. A bizottság a román, lengyel és jugoszláv kölcsön ügyét tárgyalta. A jugoszláv és lengyel kölcsön ügyét lezárták, *csupán a román kölcsön ügyének a peritektálása maradt hátra.*

Jassyból jelentik: Az adventis-

ták felekezete, amely mindjobban terjed, kérelmet intézett a városi tanácshoz, hogy az adventisták részére külön temető felállítását engedélyezze. A tanács a kérelmet *elutasította.*

Magyar miniszterek Prágában. (Teljes megegyezéssel folyták a tárgyalásokat.)

Budapestről jelentik: **Klebelsberg** Kuno gróf vallás és közoktatásügyi-, **Nagy Emil** dr. igazságügyminiszter társaságában Prágába utazott és a mai nap folyamán meglátogatták **Benes Ede** cseh-szlovák külügyminisztert, akivel tárgyalást folytattak a Budapesten megkezdett konferencia tárgyainak végleges elintézésére. Ha **Benessel** befejeződnek a tárgyalások, akkor cseh-szlovák reszortminiszterekkel fognak tárgyalni.

Prágából jelentik: **Nagy Emil** a Magyar Távirati Iroda tudósítójának kijelentette, hogy körülbelül valamennyi pontban létrejött a megegyezés Magyarország és Cseh-szlovákia között. A lefolyt két nap alatt a cseh-szlovák és magyar álláspont között nagyobb közelség jött létre, mint a múltban két év alatt. Jól lehet a tárgyalások még nem zárultak le véglegesen, azonban a definitív megegyezés alapjain mindenestelre ad valamit.

A szerb király Párisban

(Az elmaradt jóvátételi szállítások.)

Belgrádból jelentik: **Sándor** király hétfőn reggel **Szpalajkovic** párisi jugoszláv követ kíséretében Párisba utazott. A hivatalos sajtóiroda a király utazásáról a következő kommunikét adta ki:

— **Sándor** király *öfelsége* hétfőn néhány napi tartózkodásra Párisba utazott. Váratlanul felmerült ugyanis annak a szüksége, hogy öfelsége fogadjon annál a specialistánál kezeltesse, aki már korábban is kezelte. **Szpalajkovic** követ, aki több napi tartózkodásra jött **Belgrádba** emiatt kénytelen volt Párisba visszatérni.

A király elutazását politikai körökben többféle kommentálják. A legelterjedtebb verzió szerint a király utja összefüggésben van a jóvátételi szállítások kérdésével. Németország tudvalevőleg épp úgy, mint Romániának, Jugoszlávia részére is megszüntette a jóvátételi szállításokat, ami gazdasági bizonytalanságokat okozott Jugoszláviában.

Két trillió német márka kalandos utazása.

(A félvagon valata. — A szállítmány kísérőjét két határon letartóztatták. — Amit propagandapénznek tartották.)

Budapestről jelentik.) A régi jó világban el sem képzelhető és fantasztikusnak tetsző billió és trillió számjegyi pénznek tragikomikus kalandjáról számol be az alábbi tudósítás, amelynek a hőse egy budapesti gyöngykereskedő és egy berlini cég.

A dolog története két évvel ez előttre nyúlik vissza. Egy pesti kereskedő gyöngyövényeket szállított egy berlini cégnek, amely az összeggel, körülbelül 2000 márkával adós maradt. Pörre került a sor, amelyet a budapesti cég megnyert. A berlini bíróság valorizálva ítélte meg a kétévtől tízezer márkát, amely ma értékben két és egynehány tized trillió márkát tesz ki. A budapesti cég a bírói ítélettel a kezében több ízben sürgette a német adóst, hogy a megítélt összeget fizesse meg. A német kereskedő mindannyiszor értesítette a budapestit, hogy a megítélt összeg nála rendelkezésre áll és miután ő nem vállalhatja az átutalással járó utanjáráásokat, intéz kedést kér a pénz átadásának módzataira.

Most kezdődött el a trilliók kalandjáról a sorozata! A budapesti cég berlini megbízottja elment az adóshoz, hogy átveszi a neki járó összeget. Legnagyobb meglepetésére azonban azt a választ kapta, hogy a pénz egymillió, 50 millió és 100 meg 200 millió címletekben áll rendelkezésre és azonnal át is adják neki. A hitelező mit sem sejtve, készen mutatkozott a pénzt átvenni, de szinte elhűlt benne a vér, amikor öt óriási ládára mutattak rá a berliniek azonnal, hogy: itt van a pénz, tessék átvenni.

A hitelező tanácsostannul állott

a nagy pénztömeg láttára és teljesen tehetetlen volt, mert az adósnak jogában állott tetszésszerinti címletekben kifizetni a megítélt összeget. Budapestre fordult tehát tanácsért, ahol azt az utasítást adták, hogy váltsa be a „kis címleteket” nagyobbakra, vagy a birodalmi banknál, vagy valamelyik más bankháznál. Igen ám, de a beváltásra egyik németországi bank sem volt hajlandó. Ujabb levelezés, újabb táviratozás s újabb költség. Mig végre a budapesti cég elhatározta, hogy hazahozatja a félvagonyi márkát Budapestre. Hosszas huza-vona és engedélyjárás után végre a berlini devizaközpont megengedte a pénz kivitelét. A kiviteli eljárás során igen érdekes dolgok derültek ki, mint ezt nekünk elmondták. A berlini devizaközpontnál ugyanis tömegével felkieszenek angol, francia, amerikai, meg hollandus cégek ajánlatai, akik milliós címletű német márkákat akarnak „exportálni” azzal a céllal, hogy ezeket a bankjegyeket reklámra használják fel.

A devizaközpont engedélyével zsebemben és az öt láda pénzzel együtt vonatra ült a budapesti cég megbízottja, hogy haza hozza a trilliókat. Akkoriban volt a bajor puccsmozgalom és a cseh határon fokozott szigorúsággal ellenőrizték az utasokat. Nagy volt az öröme a cseh hatóságnak, amikor az öt láda német márkát „felfedezték”. Biztosra vették, hogy bajor propagandapénzt szállítanak Magyarországra. Le is tartóztatták a kísérőt, aki négy napig ült a cseh fogságában, amíg nagynehezen tisztázódott a dolog. Alig szabadult ki azonban a csehek fogsá-

gából, amikor a cseh-magyar határon újra kezdődött a dolog, ismét lefoglák. Ezuttal hat napig ült fogságban.

Végre hosszas és kalandos utazás után Budapestre érkezett a márkatömeg s itthon a kereskedő azonnal bejelentette a dolgot a Devizaközpontnak. Itt is nagyon gyanús fogadták a bejelentést és nem hitték el, hogy a berlini devizaközpont engedélye valódi. — Nagy utanjárással sikerült csak a cégnek magát igazolni, az igazolással azonban még nem ért véget a dolog, mert bár a kereskedő rákárában volt a pénz, nem tudott vele mit csinálni, mert a budapesti Devizaközpont nem volt hajlandó beváltani és ő sem tudott vele fizetni: „aprók” voltak a címletek. A budapesti cég elhatározta tehát, hogy karácsonyra azzal lepi meg vevőközönségét, hogy minden vásárlójának egy-egy darab bankjegyet fog ajándékozni.

Igen érdekes és a billió bankjegyek korszakára nézve jellemző, hogy az öt láda német márka ideszállítására mintegy öt trillió márkába került, ami még német márkában sem megvesztendő összeg.

Kirabolt személyvonat.

Albán rablóbanda garázdaalkodása.

Belgrádból jelentik: Gostivar mellett a 6432 számú személyvonat utasait regényes módon rabolta ki egy albán rablóbanda. Gostivar előtt hatalmas kötöraszt emeltek, amelyet a mozdonyvezető idejekorán vett észre és megállította a vonat. Ebben a percben mintegy husz főből álló, az arnauták jellegzetes ruháját viselő rablóbanda rohant elő és az utasokat felszólították, hogy pénzüket és értéktárgyaikat adják át. Akin drágább

hogy mindenütt én akarok az első lenni.

— *Helyre akarom állítani a jó viszonyt, amely békében olyan kellemes volt mindannyiunk számára* — mondotta — és ezzel egy hatalmas szekrényt tárt fel, amelyben legnagyobb csodálkozásomra

székely és mezőkövesdi húmmzésekét láttam. Még mielőtt a csodálkozástól szóhoz juthattam volna, a mester így folytatta:

— Most, hogy a kézhűmmzések olyan nagyon divatosak, örömmel fédeztem fel a szépséges magyar húmmzésekét s alig valamicskét változtatva rajtuk, ezekkel díszítem ruháinkat.

Ezután még aziránt érdeklődött a mester, hogy az a közép-osztály, amelyik a háború előtt vásárlója volt, most milyen anyagi helyzetben van. Mikor meghallotta, hogy az ő szövetség és helyettese dáira most csak az ugynevezett új gazdagoknak van pénzüik, őza kódorán mosolygott:

— *Maid jó izlésre nevétem én azokat is!*

Amikor a Kapu becsapódott mögöttem, azokra a szegény férjekre gondoltam, a kik álmukban is nyugtalanul hánkolódnak, arra gondolva, hogy jön Poiret mester és jönnek a párisi divatosodák.

D. I.

banda vagy kabát volt. attól azt is elvették. A rablók összeszedve zsákmányukat, kőhaton elmentek. A kirabolt utasok összes kára körülbelül 500.000 dinár és ugyanilyen értékű ékszer és ruhanemű. A környékbeli csendőröket értesítették és az üldözést azonnal megindították. Az utasok közül bántódása senkinek sem történt.

Vilájáró munkások.

(A német munkanélküliség számkivetettjei.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi államrendőrség ma délelőtt két érdekes embert tartóztatott le. Stolzenburg Ottó és Lewenmann Alfréd mintegy két hónappal ez előtt indultak el Berlinből gyalogmenekültek a nyomor elől. Ma reggel igazolásra szólította fel őket egy detektív s kiderült, hogy német állampolgárok és utlevél nélkül jöttek Romániába. Elmondották, hogy régebben egyik eszaki gyárban dolgoztak, mint munkások. A munkabeszűntetés ideje alatt a legnagyobb nyomorba jutottak, mert nem bírtak megélni a csekély munkanélküli segélyből. Essenből gyalog Berlinbe menekültek abban a reményben, hogy ott munkát találnak és megtudnak élni. Mind a ketten szakmunkások, de hajlandók lettek volna bármit dolgozni, csak hogy valamit keresethozzjanak. De nem kaptak munkát sehol. A néhány milliárdos munkanélküli segélyből még a napi kenyérre sem tellett, ezért elhatározták, hogy elhagyják Németországot és egy holdgáth ország földjén próbálnak megélni. Pénzüik nem volt, gyalog indultak el Berlinből. Két hónapos fáradságos és szenvedésekkel tele gyaloglás után Csehszlovákián, Ausztrián, Jugoszlávián keresztül Aradra jutottak. Itt akartak megélhetést találni, azonban a rendőrség kezére jutottak és a vizsgálat befejezése után visszatoncolták őket hazájukba.

XXXXXXXXXXXXXXX

Elítelt mészáros.

(Üszőhust adott borjúhús árában.)

(Saját tudósítónktól.) Zih József járásbíró, az aradi járásbírósg bűntetőbírája, ma tárgyalta Dema Gusztáv aradi mészáros spekulátióját. Néhány héttel ezelőtt, a II. dolj. ezred élmezési osztályának parancsnoka Dema mészárszékeben husz kilogramm borjúhúst vásárolt a tiszti étkezde részére. A húst hatóságilag megállapított 22 lejese árban számították. A vásárló tisztnek azonban feltűnt, hogy az elküldött húsmennyiség nem borjúhús, mint amit ő vásárolt, hanem fiatal üszőhús, aminek a maximális ára nem 22 lejese, hanem 16 lejese van megállapítva. A húst megvizsgáltatta az állatorvossal is, aki megállapította, hogy a tiszti étkezde részére küldött hústényleg üszőhús. A katonai parancsnokság árdragításért feljelentette Dema Gusztávot a spekulátióságnál, amely ma *kétezer lej* pénzbürságra ítélte a mészármestert.

Poiret divatosodái.

(Beszélgetés a mesterrel elutasítását elkövetve.)

(Párisi levelezőnk től.) Mielőtt Poiret mester, a párisi divatkirály amerikai üzletemberhez méltó ötlettel elindult volna közép-európai utjára, hogy Bécsbe, Budapestre és Prágát letarolja, Párisban felkerestük, hogy utjáról beszélgetést folytassunk vele. A divatkirály Páris legszebb helyén, az Avenue de Champs-Élysées környékén él, zárkózott és elegáns palotában. Már maga a ház mintha jélitőt akarna adni abból, hogy az elegancia milyen lehet: csodásan ápolat hatalmas kert terület körülötte, amely még most is, őszi pompájafoszlottságában, hatalmas és előkelő benyomást tesz, a portás livréje kitűnően megkomponált egyenruha, szinte azt mondta nam rá: ideális. Ez az ideális portás mikor bevezet, azonnal egy elegáns magas hölgy kezébe ad — igen jó kézzel vagyok — aki azután elkéri a névjegyet és magamra hogy egy hosszú várakozó teremben.

Várakozásom alatt felvonulnak a szomszéd műtermekből, öltözőszobákból és szalonokból a manekinek és én az igazat megvallva, nem bántam volna, ha valamivel később jönnék értem a boldogító hírrel, hogy a mester fo-

gád, annyira elmerültem a kitűnően összeválogatott eleven próbababák szemléletébe. Talán sem mi osodálatos nincsen benne, engem mégis elkápráztatott: az egész házban sehol mást, mint tökéletes gráciát és töleg elbájos szépségű nőket, nem láttam.

A termekben, amelyeken áthaladtunk, tudomást sem vesznek arról, hogy idegen is lépett oda be; változatlanul folyik a vidám trécelés, kacagás, egészen addig, amíg a szolidaritás elve alapján a szomszéd szobából valaki el nem kiáltja magát: *Jön a mester!*

És megjelenik a mester smert jól táplált alakja. Csillánk egy hálom ruhaszövetre, minthogy szék a szobában nincsen, s megindul a beszélgetés:

— *Százötven ruhát viszek magammal* — mondja Poiret — *és nyolc manekvint.* A ruhákat úgy válogattam össze, hogy a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig valamennyi típus képviselve legyen, különösen a *kosztüümök*, minthogy ezek iránt önöknél nagy az érdeklődés. *Ezekből a mintadarabokból természetesen nem árok el, mert nem akarom a kollekcióm teljeségét csökkenteni.* Érdekem, hogy tökéletes legyen a jó hangulat, a meiyet keltek, hiszen én vagyok az első francia cég, amelyik bevonul Közép-Európaiba, amitt

Asszonyok — a mandátumért.

(Heves választási kampány Angliában. — Intimitások a jelölt nők életéről.)

(Londoni levelezőnkől.) Mire e sorok a Közlöny olvasói elé kerülnek, az angol választók milliói csendesen és nyugodtan lépkednek a választói helyiség felé, ahol ép oly csendesen és nyugodtan leadják szavazatukat. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy itt nincs izgalom s az egész választási harc hangtalanul és szenvedelem nélkül perog le. Van itt izgalom bőven! De ez egyáltalában nem hasonlít ahhoz a tanatizmusszülött izgalomhoz, ami a kontinens politikusaait lúzba hozza. Inkább arra a kellemesen bizsergő érzésre emlékeztet, amely a sportpályán fogja el az embereket.

— Vajjon ki győz? — kérdik itt is, ott is csillogó szemekkel és dobogó szívvel.

(A szocialista grófnő.)

Ezt a kérdést még erősebb izgalom repdesi körül azokban a kerületekben, amelyekben asszonyok küzdenek a mandátumért.

Talán a legnagyobb érdeklődés Warwick grófnő választást harca felé irányul.

A grófnő szocialista programmal lépett fel abban a kerületben, ahol ősi birtokai és kastélyai vannak.

— Az emberek csodálkoznak azon, — mondotta egy választói gyűlésen — hogy arisztokrata létemre beléptem a szocialista pártba és most a szocialisták bizalmaért versengők. Nincsen ezen semmi csodálkozni való. Én meggyőződtem róla, hogy a mostani társadalom nem állhat fenn.

E szavaknál valaki félbeszakította a grófnőt:

— Eszerint az ön birtokai sem állhatnak fenn, azokat is fel kell osztani?

Warwick grófnő néhány másodpercig zavartan nézett a közbeszólóra, aztán így vágta ki magát:

— A közbeszóló ur legyen szíves nézzen fel családi cimereimre, amely kastélyom ormát díszíti. Ebbe a cimembe őseim a következő jelmondatot vésték: VIX EA NOSTRA VOVO. Ez lefordítva annyit jelent, hogy... „alig nevezhetjük ezeket a magunkénak”. — Láthatják ebből, hogy már őseim is tudatában voltak annak, hogy a magántulajdonban nincsen állandóság.

ennek is változásokon kell keresztülnie.

A munkások viharosan megtapsolták a jelölt szavait; csak a közbeszóló jegyezte meg skeptikusan:

— Majd ha a saját szememmel látni fogom, hogy odaadja birtokait a nincsteleneknek, akkor... elhiszem!

Warwick grófnő kertesbeszé-

deiben gyakran beleszövi a magán életét is:

— Fényben, pompában születtem és töltöttem el ifjuságomat. Ebben a határtalan gazdaságban soha eszembe nem jutott, hogy olyan embertársaim is vannak, akiknek nincs betevő falatjuk és a kik télen dideregnek. Csak éltem a világomat, nevettem, kacagtam s élveztem. Egyszer azután utamba került egy szerencsétlen munkásleány, akit egy lelkiismeretlen fickó megejtett és boldogtalanná tett. Megismerkedtem ezzel a leánnyal és lassanként nemcsak az ő élete tárult fel előttem, hanem osztálytársaié is. Megtudtam, mi az — munkásnak lenni, mi az napról-napra élni, mi az — ha nincs munka és mi az, — ha a munkás megöregszik... Mintha a villám csapott volna le szemem előtt, — ezer olyan dolgot vettem észre, amit eddig nem láttam és ezer olyan dolgot hamvasztott el ez a villám, amelyet eddig szentnek hittem.

A tömeg csendben fogadta ezeket a vallomásokat. Néhány pillanatra hallgatás után így folytatta a grófnő:

— Új ember áll maguk előtt, új asszony, akinek semmi köze sincs többé Lady Warwickhez. Én ezentúl elveimért akarok élni és azokon az osztályokon akarok segíteni, amelyekkel a sors mostohán bán.

(A lady mint szobaleány.)

Igen előkelő családból származik Lady Dorothy Jewson is, ennek ellenére szintén a munkáspárthoz csatlakozott és jelöltséget vállalt.

— Amikor arra az elhatározásra jutottam, hogy szakítok a multammal — mondotta választóinak, — az a meggyőződés érelődött meg bennem, hogy nem elég elméletben a munkásság mellé állni.

Én magam is át akartam élni a munkásnő életét. Beszegődtem tehát szobaleánynak egy szállodába. Itt azután saját magamon tapasztaltam, mit jelent az „dolgozni”. Hat órákor reggel keltünk fel és este kilencig szünet nélkül robotoltunk. Az étel, amit kaptunk, csak maradék volt és nem volt elég ahhoz, hogy jól lakjunk. A szobám alacsony volt, a levegő fülledten feküdt benne és ötven aludtunk az egymás mellé helyezett ágyakon. Hat hónapig szolgáltam, mint szobaleány, tovább nem bírtam ki. El tudom most képzelni azoknak a lelkiállapotát, akiknek nincs módjukban otthagyni ezt a foglalkozást, mert a szükség arra kényszeríti őket, hogy tovább robotoljanak.

(Ki a nagyobb színésznő.)

Philippsonné asszony, aki leánykorában híres operettprimadonna volt és már az előző ciklusban is a képviselőházban ült, ismét fellépett képviselőnek. Ugy látszott, hogy egyhangulag választják meg, de az utolsó pillanatban Penny-né asszony lépett fel ellene, szocialista programmal.

— Eszem ágában sem volt fellépni. — vallotta meg Penny-né asszony — még tegnap este nyugodtan vacsoráztam otthon és nem is gondoltam arra, hogy felvegyem a küzdelmet. — Vacsora után kaptam a pártvezetőség telefon parancsát, hogy azonnal lépjek fel Philippsonné asszony ellen. Én természetesen engedelmessétem a parancsnak. Vállalom a munkáspárt programját az utolsó betűig.

Penny-né asszony gyönyörű szilvskín bundában utazza be a kerületét. Leghatalmasabb

érve ellentétével szemben az, hogy színésznő nem lehet jó képviselő.

— Aki hozzá van szokva a közmédiázáshoz, — ugymond — arról nem lehet feltételezni, hogy majd az önök kedvéért leszokik róla. Az operettprimadonna a parlamentben is csak operettprimadonna marad.

Philippson-né, persze, nem maradt adós a válasszal:

— Azt kérdelem önöktől, ki a nagyobb színésznő, én, aki ezzel kerestem meg becsületes kenyereimet, vagy pedig az, aki drága bundában és drága toalettben itt széltében-hosszában nyomorról, lyukas cipőről és rongyokról beszél?

Ilyen módon harcolnak egymással a nők. A választók persze mulatnak, nevetnek, izgulnak s találgatják, vajjon melyik „színésznő” fog győzni.

Mussolini a szocialistákkal akar dolgozni!

(Bevonja a kormányzásba a munkásságot.)

Rómából jelentik: Mussolini az olasz fascizmus megteremtője. Olaszország miniszterelnöke nem egy meglepetéssel szolgált már a világnak. Az olasz fascizmus és az ennek a jegyében lefolyt legutóbbi esztendő ismerői bizonyára csodálkoznak majd azon, hogy az olasz miniszterelnök demokratikus érzelmeket emleget. Rövid idővel ezelőtt bejelentette a szenátusnak, hogy külpolitikáját teljes revízió alá veszi, de a szenátusnak erről csak nagy vonásokban számolt be, míg a részleteket a kamara előtt ismertette. Mindenki tudja, aki az olasz politikai híreket rendszeresen elolvasta egy esztendőn keresztül, hogy eddig a parlament előtt mindig az ököljogot és fascista egyvereseit emlegette Mussolini és sohasem tartotta érdemesnek a népképviselő előtt való beszámolást. A miniszterelnök kijelentette nemrégiben, hogy Olaszországot nem akarja kitenni a választásokkal járó megrázkódtatásoknak és ezért csak minden tíz évben választat, tehát a mai parlament életét 1931-ig meghosszabbítja. Ez azt is jelenti, hogy továbbra is csak 35 fascista képviselő fog ülni a kamarában és a többi mandátumok kilencvenhét százaléka a polgári pártok kezében marad. Szóval Mussolini inkább a régi pártok híveivel, mint a saját pártjának tagjaival akar uralkodni. A legfontosabb az a hír, amely most nemcsak Olaszország, de egész Európa sajtóját bejárja és amely szerint Mussolini be akarja vonni a kormányzásba a munkásságot, sőt ennek a szervét, a szocialdemokratapártot is. A szocialisták egyik vezetője Enrico Ferri, a híres olasz büntetőjogász nyilatkozott az együttműködésről és kijelentette, hogy azt a történetek dacára sem tartja lehetetlennek. A szocialista párt Ferri szerint már ugyanis két részre szakadt. Az egyik a nemzetiek része, akik együttakarnak az ujjáépítés érdekében működni Mussolinival, míg a másik, jakobinusoknak nevezett csoport hallani sem akar

erről. Ferri, mint antropologus jelentette ki, hogy Mussolini személyes jellemvonással őszinteségét igazolják és politikájának fordítása nemcsak csalétek, hanem komoly szándék az ujjáépítés érdekében. Mussolini olyan szókimondó, hogy egyike volt a legfigyelemreméltóbb szocialistáknak és nem lehet reakciós.

A betörő urifüsk.

(A nyomozó detektív társult velük.)

(Saját tudósítónktól.) Élénk fel-tünést keltett Aradon Redes Mihály volt detektív, Grósz Sándor és Klein Sándor rossz utra tévedt urifüsk letartóztatására, akik vakmerő betörést követtek el egy vegyészeti laboratóriumban. A házkutatásnál talált betörőszerszámokból, a rendőrség arra a feltevésre jutott, hogy a három tagú betörőtársaságnak nem az volt az első ténykedése. A ma lefolytatott nyomozás megállapította, hogy Redes és társai a Piata Avram Jancu (Szabadság)-téren is követtek el egy nagyobb szabású betörést.

Redes Mihályról kiderült, hogy katonáskodása alatt állandóan követett el szélhámosságokat, amelyek azonban csak akkor derültek ki, amikor Redes leszerelt. A katonaság köröztette is, de nem sikerült nyomára akadni. Redes az aradi rendőrségen, mint detektív helyezkedett el.

Vallomásában elmondta, hogy egy ízben nyomozással volt megbízva. A szalak Klein Sándorhoz és Grósz Sándorhoz vezettek. A két fiatalembert felidőzte a rendőrségre. Ott megbeszélték, hogy ezentúl együtt fogják a betöréseket elkövetni. A rendőrség tovább folytatja a nyomozást, mert valószínű, hogy a három betörőre még nagyszabású büntetéseket fognak rábizonyítani.

Urifruk és leányok kóbor színtársulata.

(Érettségiet aradi ifjak kis falvakban játszanak.)

(Saját tudósítónktól.) A színeszet minden időkön át az a pálya volt, amely a legnagyobb varázsszal és vonzerővel bírta a rajongó fiatal lelkekre. A hír, dícsőség, taps és elismerés könnyű világa mint a lámpafény a pillangókat, úgy vonzza a mindenáron érvényesülni akarókat. A csábító színpad még a mai inséges és pénzzsűkös viszonyok között is bír annyi varázsszal, hogy gazdag és előkelő fiatalembereket és urleányokat kiragad a kényelmes polgári életből és bármennyire is cikkezik a napisajtó a színészek nélkülözéséről és a közönség közönyéről, Aradon mégis egész csomó fiatal 18—20 éves fiú és leány akadt a napokban, aki életpályájának a színpadot választotta.

A művészetre vágyó 18—20 évesek ezuttal egészen különös módját választották annak, hogy máriól-holnapra művészekké váljanak. Alig pár hónappal az érettségi után összeálltak vagy tizen, vegyesen fiúk és leányok és elhatározták, hogy megszöknék a szülei háztól, kezükbe veszik a vándorbotot és hagyományos hamuban sült pogácsát és utra kelnek művészetet hirdetni. A társaság szervezője, illetve színigazgatója Sz. Sándor, mindössze tizenkilenc éves és egy közismert aradi hivatalnok fia, a társdirektor és egyben primadonna M. F. ismert aradi urleány. Valami gazdag ruhátárral és diszlettárral nem rendelkezik a vállalkozók. Mindössze pár régi és sokszor lejátszott operettet és prózai darabot szereztek, ruhátáruk pár ócska, álarcsobálról megmaradt jelmez, a diszlettárról minden közelebbi adat hiányzik. Nagy a valószínűség, hogy a Shakespeare korabeli diszletezéshez tértek vissza, amikor egy korcsmát vagy erdőt egyszerű jelzőtábla helyettesített. A gyenge felszerelésen kívül annál nagyobb az önbizalom és lelkesedés, amit azonban sajnos nem lehet sem apró, megkevésebé nagy pénzre felváltani, a mai világban pedig még a lelkesedéstől trónról áthíratott művészek és művésznők is szükség van gázsira. Koncesszió dolgában sem tudjuk, hogyan áll a legfrissebb erdélyi színtársulat, pedig ha olvastak újságot, ami feltehető a művészekről, úgy tudomást szerezhetek volna arról a nagy harcáról, ami a nyáron a játszási engedélyért folyt.

Az eltűnés a napokban történt meg és az érdekelt szülők sokkal prózában fogták fel a dolgot, mint nagyratörő gyermekeik. — Egy kétségbeesett szülő azonnal a "társulat" után utazott és elhatározta, hogy ha kell, erőszakkal visszahozza. —

többi szülők is ugyanerre az álláspontra helyezkedtek és ha záros határidőn belül a művészek nem térnek vissza a polgári otthon puha melegébe, úgy nincs kizárva, hogy a komor és rajongás iránt semmi érzékkel nem bíró rendőrség magyarázza meg a hirtelen színészeknek, hogy a színjátszás lehetőségének Erdélyben egészen más formái vannak.

Irodalom, művészet

* **Temesvári színházi műsor.** Péntek este, szombaton délután és este: Gyöngyvirág kisasszony. Vasárnap 3 órákor: Marinka, a táncosnő, 6 órákor: TaiFun, 9 órákor: Bajadér.

* **Az aradi színház műsora.** Péntek: Kisasszony férje. Sugár Teri felléptével. Szombaton: Varázskeringő, operett-repriz. Vasárnap délután: Asszonyok bolondja. Este: Három a kislány. (Bérlétszünet.)

* **Hattyu.** (Repriz a temesvári magyar színházban.) A Molnár-ciklus bevezetőjeként szerdán este a Hattyu került színre, a vidéki nivót messze felülmúló előadásban. Fekete Irén kiforrotti művészettel alakította a naiv, de gögös, szerelmében megalázkodó hercegkisasszonyt. Horváth László a tanár szerepében ismét tanuiként adta tehetségének. Melegséget, derűt, hangulatot vitt a színpadra Fekete igazgató Jácint aiva szerepében. Sok nyíltszíni tapsot kapott. Zilahy eredeti felfogásban játszotta Albert főherceg alakját. A többi szerepekben Harmath Józsa és Kassai János voltak hozzá a sikerhez. Szépláky nem való a színpadra. (Dr. —)

* **Gyöngyi Izsó meghalt.** Budapestről táviratozzák: Gyöngyi Izsó, a régi színészgárda egyik nagy sikereket ért népszerű tagja, ma délelőtt mester-uccai lakásán meghalt. 63 éves volt. Tizenhat éves korában lett színész, eleinte vidéken működött, majd Budapestre került és idők során csaknem valamennyi színházban tagja volt és mindenütt nagy sikereket aratott, kivált életképek komikus szerepeiben. Neve az egykorú kedvelt operett főszerepének, a Goldstein Száminak alakításáról vált országos hírvé.

* **Az aradi színház hírei.** Két nagy operettet elevenít fel a hét végén a színtársulat. Szombaton este a Varázskeringőt játszik. A nagymultu operett mostani felevenítése alkalomával a legjobb kezekbe kerültek a főszerepek. Horváth Mici, Bartók Etus, Tibor Lóri, Huszár, Győző, Selmeczi elsőrangú feladathoz jutottak. — Vasárnap este az operettek gyöngye, a "Három a kislány" kerül előadásra. Több éves szünetelés után parádés szereposztásban játszik a Három a kislányt, a melynek főszereplői Horváth Mici, Szegő Lili, Fáskesti Maca, Tibor Lóri, Sipos Nelli, Róna, Tompa, Győző, Selmeczi lesznek. — Pénteken másodszer kerül előadásra a Kisasszony férje vígjáték. A rendkívül bájos vígjáték pénteken is Sugár Teri vendégfelléptével, Harmath Jolánával, Jávorral, Sereghyvel, Győzővel, Darvassal kerül színre. — Az asszonyok bolondja, ez a mulatságosan trükkös operett vasárnap jut először a délutáni publikumnak. A közkedvelt operett főszerepeit Bartók Etus, Szegő Lili, Győző

Emma, Tompa, Selmeczi, Ekecs játszik.

Kotányi Nővérek zongorahangversenye a Kulturpalotában december hó 16-án. Jegyek Scherhág-nál.

A nap tükré.

Mit csinálnék?

A szellemes franciák körkérdésekkel szellemeskednek ujabban. Megkérdezik a neves politikusoktól, mit csinálnának, ha német kan cellár lenne belőlük. A válaszok különbözők és mindegyik politikus azt csinálná, hogy először kifizetné a francia jóvátételt. Ez csak természetes. Bár engem nem kérdezett meg senki, pillanatra eszembe jutott, mit csinálnék, ha miniszterelnök lenne belőlem? Körülbelül ezt csinálnám:

Mindenekelőtt gondoskodnék róla, hogy vasárnap minden polgár fazékjában egy tyúk főjjön. Öreg polgároknak csirkefűst juttatnék. A nőknek megadnám a legteljesebb szabadságot, nehogy a szegény képviselők unatkozzanak a parlamentben. Ezáltal elérném azt is, hogy a parlamenti tanácskozások a nőkre való tekintettel — igen udvarias befolyásuak lennének.

Azután figyelnék még vagy háromszázféle új adót, mert a mostani igen kevés, felemelném a trafik árát a mai ár tizszeresére, ami által elérném azt, hogy senki sem dohányozna és kevesebb tüdőbeteg lenne. Beszüntetném az összes vasutakat, mert csak ezzel lehet elkerülni a vasuti katasztrófákat és évente egész csomó embert mentenék meg az életnek.

Mit csinálnék még? Minden második napra ünnepet rendelnék, mert ugyanis olyan kevés ünnep van, az embereknek szinte megfájdul a szemük, amíg egy vörösbetűs napot felfedeznek a naptárban. Felemelném a bankokban a havi öt százalékos kamatot tízre, mert havonta öt százalékkal tönkremennek a szegény bankok. A parkokat és nyilvános tereket kályhakkal és vízmentes ponyvával szerelném fel, hogy a szegény kilakoltatott lakók ne szenvedjenek. Illemtanárokat hozatnék külföldről, akik napi két órában díjtalanul kioktatnák az udvariasság legelemibb szabályai felől azokat, akik arra rászorulnak. Enyhítenék a pénzhányon, mert rendeletileg kimondanám, hogy mincsen pénzhány. Ha nem beszélnek többé erről a kellemetlen témáról, megszűnik önmagától is. Ellenben kötelezővé tenném a lapoknak, hogy folyton az olcsóságról irjanak, min denki meglátja, hogy egyszerre olcsóság lesz.

Még sok mindent csinálnék, ha miniszterelnök lennék, de mivel nem vagyok az, nem csinálok egy szóra semmit.

Egy tanár nyilvánosan megverte a feleségét.

(Botrány egy kabaréban.)

(Saját tudósítónktól.) Kinos Botrány színhelye volt tegnap este a temesvári belvárosi Wéndt Kávéház, amelyben néhány nappal ezelőtt, kabaré nyílt.

Az egyik, a színpadhoz közel álló asztalnál két hölgy, két tiszt, egy civil uriember és az egyik úri asszony hároméves kis lánya foglalt helyet.

Előadás közben belépett az asz szony férje és hátulról oly erővel ütötte arcul a mit sem sejtő feleségét, hogy majdnem földre zuhint. Éktelen civódás és veszekedés támadt, közben a férj feleségéről, aki vonakodott hazamenni, letépte a bluzt. A megrettent kislány hangos sírásra fakadt. Már-már két részre szakadt a közönség, amikor végre az egész társaság hangos szóváltás közben elhagyta a helyiséget.

A botrány hőse egy ismert középiskolai tanár és úgy tudják, hogy ez nem az első nyilvános családi jelenete.

A tolvaj nevelő.

(Az első lopás. — 24 óra alatt vissza a börtönbe. — Két évi börtönbüntetésre ítélték.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi törvényszék büntetőtanácsa ma tárgyalta Nádél Berta rovfomultu nevelő bűnügyét. A bécsi származású intelligens nő hét évvel ezelőtt került Aradra. Egy előkelő aradi családnál kapott nevelőnői állást és ott ismerkedett meg egy ejiüllött fiatalemberrel, aki a leányt lassan minden értékétől megfosztotta, majd pedig arra kényszerítette, hogy lopja meg gazdáját, mert ellenkező esetben megszakítja vele a barátságot. A nevelőnő teljesítette a kívánságot, elkövette az első lopást és megszökött Aradról. Rövid sikeres nyomozás után a rendőrség a megyében elfogta a tolvajnőt, akif átadták az ügyészségnek. Egy évi börtönbüntetést kapott Nádél Berta, amelyet pontosan kitöltött az aradi ügyészség fogházában. November 17-én egy báni nélkül szabadult ki Nádél Berta az ügyészség fogházából. Mikor a kapun kilépett, egy vadgesztenyét szedegető öreg asszonnal találkozott, akinek sirva elpanaszolta élete történetét és könyörgött, hogy fogadja magához néhány napra, amíg becsületes foglalkozás után néz magának. Az öreg asszony megszánta a leányt és elvitte lakására. Azután néhány percre eltávozott hazulról, ezt felhasználta Nádél Berta és még az első nap kifosztotta jötevője lakását és megszökött. Másnap már elfogták és alig huszonnégy óra múlva visszakerült az aradi ügyészség fogházába lévő korábbi zárkájába. A büntetőtörvényszék ma tárgyalta a bűnügyet és a tolvaj nevelőnőt két évi börtönbüntetésre ítélték. Az ítélet jog-

Hogy áll a lej?

1923. dec. 6-án 100 lejért adtak:

Nálunk!

- 2.80 svájci frankot,
- 9.09 francia frankot,
- 10.000 külföldi magyar koronát,
- 17.500 tényleges magyar koronát,
- 18.000 belöldi magyar koronát,
- 35.500 osztrák koronát.

Zürichben 2.97½ frankot

Párisban 9.70 frankot

Budapestben 10.800—12.100 K-t

Az angol választások.

(Mozgásházák hirdetik az eredményeket.)

Londonból táviratozzák: A londoni választások, ma csütörtökön reggel nyolc órától este nyolc óráig tartanak. Az eredményeket érdekes és eredeti módon közlik a közönséggel. A délutáni órától kezdve holnap, pénteken reggel 2 óráig állandóan nyitva lesznek az összes mozgásházák és vetítésel közlik az eredményeket. Az ország többi városában és Skóciában pedig intézkednek a választások. Baldwin miniszterelnök ma nagy felhívásban fordult az ország választóihoz, amelyben azt kéri tőlük, hogy a konzervatívokra szavazzanak. A felhívásban kifejtett nézete szerint a munkanéküliség megoldására az egyetlen alkalmas eszköz a védővamos politika. A felhívásban még emlékeztet mindenkit arra, hogy egyetlen angol párt sem igyekezett nagyobb mértékben megővni a barátságot Franciaországgal, mint a konzervatívok pártja.

Londonból jelentik: A választáson küzdő három párt mindegyike erősen reménykedik. A konzervatívok hiszik, hogy az alsóházban megtartják mostani pozíciójukat sőt még növelni hetvenhét főnyi többségüket. A liberálisok szerint a saját választási esélyeik igen kedvezőek és lényegesen megszorították az eddigi 114 mandátumukat. A munkáspárt a Labour-párti 170 mandátumra számít a mostani 144-el szemben.

Brutális háztulajdonos.

(Két nőt súlyosan összevert.)

(Saját tudósítónktól.) A temesvári ügyészségen Weil Lörint kárpitosmester dr. Lintia Livius ügyvéd útján feljelentést tett Winkler János háztulajdonos ellen magánlaksértésért és súlyos testi sértés miatt. Winkler János ma délután behatolt Weil kárpitos lakásába és az ott dolgozó fiatal tanulóleányt egy bottal úgy fejbevágtá, hogy az eszméletlenül esett össze. Később hazaérkezett a kárpitos felesége, akinek a magához tért leány elpanaszolta Winkler jetté. Weilné ma este az udvaron kérdőre vonta Winklert és a megdühödött ember anélkül, hogy válaszolt volna, rárohant az állapotos asszonyra, a földre teperte, fojtogatni és ütlegelni kezdte. Az összegyűlt lakók megakadályozták, a további brutalitást. A szerencsétlen asszony az ütlegelés következtében abortált, de Ján és mellén kívül sulyos sérüléseket szenvedett. A brutális háztulajdonos ellen megindult az eljárás.

HIREK.

Gyufaskatulya — gyufa nélkül.

(Érdekes feljelentés a spekulációságon.)

(Saját tudósítónktól.) Érdekes feljelentés érkezett ma az aradi árellenőrző bizottsághoz. A feljelentő egy kibontott és egy kibontatlan doboz gyufát küldött be. Mind a két dobozban alig néhány szál gyufa volt és a benne levő gyufák is részben törtek, részben pedig használhatatlanok. A feljelentő egy aradi füszerkereskedőt okol a közönség ilyenmódon való megkárosításáért és súlyos büntetést kér a kereskedőre. A Közlöny munkatársa ma délelőtt felkereste a feljelentett kereskedőt, aki kijelentette, hogy nyugodt lelkiismerettel lép az úzsora bíróság elé, mert ő nem két, hanem akár ezer doboz gyufát is beszállít, hogy az eredeti csomagolásban félig üresen, rossz, használhatatlan gyujtókat kapnak a kereskedők és kényszerítve vannak azokat ugyanúgy eladni. Kereskedői körökben nagy érdeklődéssel várják a spekulációs itéletét ebben az ügyben.

— A királylátogatásról album készül az udvar részére. Dr. Robu János főpolgármester ismételt felkéri azokat az amatőr és hivatásos fényképészeket, akik Őfelsége a király aradi fogadtatásáról fényképfelvételeket készítettek, hogy felvételeikből egy-egy példányt küldjenek be a polgármesteri hivatalhoz. Őfelsége kívánsága ugyanis az, hogy az aradi látogatásról készült fényképfelvételeket szeretné emlékképpen megőrizni. A város vezetősége elhatározta, hogy a kapott fényképet díszes albumban gyűjti össze és ugy küldi el a királynak.

— Lord Russel elutazott Aradról. Lord Russel angol ezredes, a nemzetközi határmegállapító bizottság angol tagja ma reggel segédtisztjével Aradról Bucurestibe utazott. A rokonszónves angol tiszt néhány nap múlva tér vissza Aradra.

— Az aradi prefektus közigazgatási értekezlete. Georgescu János prefektus, belügyi vezérfelügyelő holnap délelőtt tíz órakor az aradi hatóságok vezetőivel a prefekturán közigazgatási természetű ügyekben értekezletet tart.

— Temesvár képviselőjének kitüntetése. A király dr. Cosma Aurel volt miniszternek, Temesvár város országgyűlési képviselőjének a román koronarend nagykeresztjét adományozta.

— Rovancsolás az aradi pénzügyigazgatóságán. Sterescu nagyszabéni pénzügyi vezérfelügyelő ma Aradra érkezett és az itteni pénzügyigazgatásnál rovancsolást kezdett.

— A dohányárusok kongresszusa. December 9-én Eucurestiben a romániai dohányárusok országos nagygyűlést tartanak a Bulev. Maria 28. szám alatt a következő záradékkal: 1) A jutaléknak 10 százalékra való emelése. 2) A dohánygyártmányok liányai, amelyek miatt a dohány, szivar és cigarettaneműek nem fogynak, mi által az állam milliókat veszít, de senki sem nyer. A résztvenni akarók jelenték be szándékukat Dumitru Angheluesc elnöknek Bucurestiben, Calea Rahovei 1. sz.

— Jelmezesestély, Az Aradi Hajósegylet január 19-én tartja jelmezesestélyét

Nagy zavarok az adófizetésnél.

Uj miniszteri rendelet feltételekhez köti a forgalmi adófizetés elfogadását.

(Saját tudósítónktól.) Kellően meglepetésben volt részük azoknak, akik ma a déli órákban akarták az aradi pénzügyigazgatóság adópénztárait befizetni forgalmi adójukat. Ezekből valamennyitől azt kívánták, hogy mutassák fel a jegyzőkönyveket (proces verbal), amelyekben a forgalmi adót fizetők egyéb adóit megállapították és a jegyzőkönyvekben feltüntetett adóösszegek kifizetéséről szóló nyugtákat. Természetesen ma délbent senki sem tudott eleget tenni ennek a kívánságnak, mert nem tudtak olyan rendelkezésről, amely az összes adótarozások kifizetését kívánja meg ahhoz, hogy a forgalmi adó befizetését elfogadják.

A méltatlankodókna a pénzügyigazgatóság tisztviselői egy most érkezett miniszteri rendeletre hivatkoztak, amely megtilja, hogy a forgalmi adót elfogadják azoktól, akik adófizetési kötelezettségüknek minden tekintetben nem tettek eleget.

Ennek nemcsak természetes követelménye, de rendeltszerű követelménye is, — mert a ma érkezett miniszteri rendelet külön elrendeli, — hogy

— Előadás a temesvári megyetemen. Jövő hét kedden az ingyenes főiskolai előadások során Stefanescu S. egyetemi tanár tart előadást „A múlt tapasztalatainak behatásáról a mai kor szemlére.”

— Ravasz László székfoglalója. Budapestről táviratozzák: Ravasz László református püspök, volt kolozsvári lelkész és ref. teológiai tanár, a Kisfaludy Társaság legutóbb beválasztott rendes tagja, tegnap tartotta meg székfoglalóját. Beszède első részében Gárdonyi Gézával foglalkozott, mert őt a Gárdonyi elhunytával megüresedett helyre választották be. Ezután rátért tulajdonképeni előadására, amelyet „Műalkotás és művelés” címen tartott meg. Az előadás mindvégig költői lendülettel és nagyszerű hasonlatokkal világította meg az egyes kérdéseket és szinte szuggesztív módon nyugoztate a hatalmas hallgatóságot. Az előadás befejezésével a kiváló püspököt lelkesen ünnepelték.

— A temesvári iparkamara székháza. A temesvári iparkamara kérvényt nyújtott be a városi tanácshoz, amely szerint a Lloyd-soron, a Löffler-palota mellett iparkamarai székházat szándékozik építeni. A tanács ma tárgyalta az ügyet és úgy határozott, hogy nem zárkozik el az építési engedély megadásától, azonban kötelezi az iparkamarát, hogy az épület legalább olyan magas legyen, mint a Löffler-palota és a külöségekben is alkalmazkodni kell a Lloyd-sor többi épületeihez.

Képes és ifjs. könyvek Kerpelnél. — Halló! félnegykor kezdődik vasárnap d. u. a Kulturpalotában a Növédelmi Hivatal jóírkénycebu mesedélutánja. Le ne maradjon róla és azért váltsa meg előre jegyét Scherhagnál!

mindazokkal szemben meg kell indítani a kihágási eljárást, akik a kijelölt napon nem tett eleget forgalmi adó befizetés kötelezettségüknek.

Még abban az esetben is fel kell venni a kihágási jegyzőkönyvet és ki kell róni a magas kihágási bírságot, ha azért nem fizethette be forgalmi adóját, mert nem tudta felmutatni a jegyzőkönyvvel egyetemben az összes adók nyugtáit. Holnapi naptól kezdve a pénzügyigazgatóság közlése szerint semmi körülmények között nem fogadják el a forgalmi adót azokról, akik minden adójukat ki nem fizették és nyugtáikkal nem igazolják ezt a körülményt. De viszont ezek ellen megindítják a kihágási eljárást. A rendelkezésre az adott okot, hogy Arad is azok közé a városok közé tartozik, ahol az adók ötven százaléka is alig folyt be. Mig Temesváron a legtöbb adó nem 90—95 százalékát befizették és így valószínű, hogy Temesváron nem is kerül sor a miniszteri rendelkezés végrehajtására. De Aradon, minf a mai példa igazolja, szigoruan végre fogják hajtani a rendeletet.

— Munkanéküliek zavargása Németországban. Krefeldből jelentik: A munkanéküliek ma számos üzletet kifosztottak, több helyen a rendséggel összeütköztek úgy, hogy egy halottat és több sebesültet kellett az utcáról elszállítani.

— Házasság. Friedmann József (Halmepest) és Friedmann Margit (Budapest) f. hó 6-án házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Zavarok a római egyetemen. Rómából jelentik: A mai minisztertanácson a közoktatásügyi miniszter jelentést tett, hogy az egyetemi hallgatók az egyetem reformja miatt izgalmas mozgalmat indítottak, a miert kénytelen volt az előadásokat megszakítani. A minisztertanács elhatározta, hogy az egyetemi polgárság között a fegyelmet minden eszköz közell helyre fogja állítani. A római egyetem a további intézkedésig zárva marad.

— Galambkiállítás Aradon. Szombat és vasárnap a Carierul apróháziállat tenyésztők egyesülete az aradi Jósif Vulcan állami középiskola tornatermében országos harami és galambkiállítást rendez. Nyitva reggel 8 órától este 6 óráig Belépő-díj személyenként 20 lej.

— Nem azonos. Redes Péter CFR, hivatalnok, volt aradi és nagyszabéni határrendőrségi detektív annak közlését kéri, hogy nem azonos a betörés miatt tegnap letartóztatott Redes Mihály volt aradi rendőrségi detektívvél.

— Szédülés és fejfájás igen gyakran a belek rendetlen működésének eredménye és rögtön elmúlnak, ha Koprof-lal, az ideális jóízű csokoládé hashajtóval szabályozzuk székletünket.

LEGUJABB.

A franciák redukálják a megszálló hadsereget.

Londonból táviratozzák: A francia kormány tegnap minisztertanácsot tartott, amelyen elhatározták, hogy a német területeken levő francia megszálló csapatok tényleges állományát fokónként leszálkítják tíz ezerre. Ezt a határozatot

angol politikai körökben a francia politika mérséklésének tekintik. A Times szerint is a francia politikában gyökeres irányváltás észlelhető, mert Páris azon a nézeten van, hogy a megszállás már elérte a célul kitűzött eredményt.

Nyilvánosságra hozott francia diplomáciai iratok

Párisból jelentik: A francia kormány nyilvánosságra hozza mindazon diplomáciai tárgyalásokat, amelyeket a fegyverszünet óta a szövetségesével folytatott. Különösen a garanciális egyezményről szóló okmányokat, amelyekről sárga könyvet adnak ki. Az okmányok három hatalmi

egyezményt világítanak meg, amelyek Ltyod George, Curzon és Clemenceau között létrejöttek. De amelyeknek aláírását az Unió viszontasztatása után Anglia is megtárgyalta. Szó lesz a könyvben ama különböző garanciális tervekről is, amelyeket a Népszövetség bizottságaiban a legutóbbi három esztendőben tárgyaltak.

— Elhunyt újságíró. Nicolin Traian orvostanhallgató, aki békében és a háború alatt Aradon a Romanulnak, majd legutóbb a Gazete Aradului-nak volt belső munkatársa, hosszú betegség után 31 éves korában a cluj-i klinikán meghalt.

— Tűz az aradi póstán. Az aradi főposta udvarán egyik faskamara előtt tegnap délután tűz keletkezett. Az előhívott tűzoltók csakhamar elfojtották a tüzet. A kár jelentéktelen.

— Poloskairtó Lovasnak porszivő gépe megérkezett Str. Oituz 111.

— Egy csendőr agyonlőtte baltársát. Szabadkáról jelentik: A szabadkai pályaudvaron Miljanics Avram csendőrszakaszvezető agyonlőtte Klasnyák Zarko szolgálatot teljesítő csendőrt. A gyilkos csendőrt a helyszínen letartóztatták. Kihallgatásakor azt vallotta, hogy a fegyver véletlenül sült el, majd később azt mondta, hogy Klasnyák öngyilkos lett. A csendőrség adatokat kapott arra nézve, hogy Miljanics és Klasnyák szerelmi vetélvtársak voltak és a gyilkosság előtt néhány nappal összevesztek egy nő miatt. Miljanics kihallgatása alkalmával tagadta, hogy vetélvtársak voltak. A gyilkost átadták a katonai parancsnokságnak.

— Ingyenes kórházi kezelés. A temesvári állami kórházban szerdán és szombaton délelőtt 9 órakor ingyenes gyógykezelést tartanak hólvag- és vesevizsgálatot, röntgenzéssel.

— Elkészült aradi utlevelek. Az aradi államrendőrség utlevélosztályán a következők vehetik át utleveleiket: Nagy János, Józó János, Kovács Sándor, Selly Józsefné, Belovár József, Wechsler Irén, Kálmán Gyula, Stern József, Fischer Armin, Klein Miksa, Földes József, Faix Jakab, Hajdu Margit, Löwy Jakabné, Löwy Jánosné, Kralovszky Sándor, Erényi Irén, Hunyadi Antalné, Fenyvesi Rozália, Kovács István, Steffer Boriska, Láng Illés, Heimler Erzsébet, Weiszberger Henrik, Diócegi Károly, Vizi András, Damján Pál, Farkas Lajos, Lippe Félix, Török Antal, Sófalvy György, Fischer Béla. Amerikai utleveleik ügyében a következők jelentkezzenek: Jappert Gyula, Barabás Ferenc, Szilágyi János, Dul István, Dohmaroff Péter, Frenki Géza, Valentin Ferenc, Kiss József, Dopsa Péter és Kiss Sándorné. A következő amerikai utleveleket készülték el: Osztaim Velimar és Wrischafter Regina

— A nagyenyedi fegyházba szállított rabok. Az aradi ügyészség fogházából tegnap este hat rabot szállítottak el a nagyenyedi fegyházba. Az elszállított elítéltek között volt Gidófalvy postamester, akit három évi börtönbüntetésre ítéltek sikkasztásért, Farcas György volt aradi rendőr, a prágai diákleány merénylője, aki öt évi fegyházbüntetést kapott és négy főtolvaj cigány, akiket kettő-négy évi börtönre ítéltek a büntető törvényesék.

— A drágulás aránya Budapesten. Budapestről jelentik: A drágulás november 15 óta 5 százalék, november 1 óta 8,8 százalék, július 1-e óta az árak átlag 4,3-szorosra emelkedtek és amiért békében 1 koronát kellett fizetni, annak ma átlag 7743 korona az ára.

— A „Felebaráti szeretet” asztaltársaság ünnepe. A temesvári jótékony egyesület karácsonyi akciónak sorozata a Felebarát asztaltársaság tegnapi estével vette kezdetét. Az ünnepélyen Gavanescu tábornok és neje, Pacha Agost püspöki helynök, Bejan Cornél alispán, Láng Dávid kanonok, dr. Láng Béla szerkesztő, dr. Heim Ernő tanácsnok és még számosan vettek részt. Reiszek Ernő elnök megnyitóiában elmondta, hogy az asztaltársaság ez évben 53 fiút és 31 leányt látott el teljes ruházattal. Pacha Agost püspöki helynök német és magyar nyelven, Gavanescu tábornok román nyelven szólalt fel. A tábornok kijelentette, hogy „sajnálja, hogy nem tud sem németül, sem magyarul” és örömet fejezte ki afőlött, hogy ezen a szép ünnepen részt vehetett.

— Megbüntetett cégek. A temesvári közegészségügyi felügyelőség a Babcsányi Ferenc és Török és Nemethi kereskedő-cégeket 5000, a Balkán-Import r. t. 10000 lej pénzbírságra ítélte hamis italok forgalmába hozatala miatt. Több kereskedőt különböző kihágások miatt 500—2000 lejig terjedő pénzbírságokra marasztalt.

— Déván új kereskedelmi és ipar kamarát állítanak fel. Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi miniszter határozata alapján 1924. január 1-én Déván kereskedelmi és iparkamarát állítanak fel, amelynek területe Hunyad és Alsófahér vármegyékre terjed ki. A kereskedelmi és az ipari osztálynak 16—16 tagja lesz és ugyanannyi kültagja a kamarai kerület különböző pontjairól.

A rabló-cigányok.

(Arad felé szöktek a temesvári revolveres támadók.)

(Saját tudósítónktól.) A Közlöny mai számában beszámolt arról a vakmerő rablótámadásról, amelyet Temesváron a Horváth Karolin féle üzlet ellen követtek el. Amint megírtuk, az egyik támadó revolverrel rálőtt Horváth Karolinra, akit súlyosan megsebesült. A rablótámadás — mint megírtuk — cigányok követték el, ezért a temesvári rendőrség még a mai nap folyamán összefogdosotta az összes Temesváron tartózkodó cigányokat és megkezdte kiállgatásukat. Kiderült, hogy a rablótámadást egy Bot János nevű 21 éves cigányfiú, egy Rudi nevű idősebb cigány, valamint Vera és Juli nevű cigányasszonyok követték el. Azt is megállapították, hogy Rudi lőtt Horváth Karolinra. A rabló cigányok azonban megszöktek Temesvárról. A nyo-

mozás további során kiderült, hogy mindnyáian pécskai lakosok és Arad felé szöktek. A temesvári rendőrség telefonon felhívta az aradi és a pécskai hatóságokat a rabló cigányok letartóztatására.

„A névleges zsidók.”

(A magyar hercegprimás zsidó lapban ír az antiszemitizmusról.)

Budapestről jelentik: Csernoch János dr. esztergomi hercegprimás az „Egyenlőség” című zsidó folyóiratban Hevesi Simon dr. főrabbi 30 éves jubileuma alkalmából cikket ír, amelyben többek között azt is fejtegeti, hogy az ugynevezett antiszemitizmus nem a hitűkhöz ragaszkodó zsidókhoz szól, hanem inkább azok ellen fordul, akik elhagyván hitüket csak névleges zsidók és mint a hitelenségnek apostolai, ezt a nyavalyát mások között is iparkodnak elterjeszteni.

KÖZGAZDASÁG.

Katasztrófális besz a budapesti tőzsdén.

(Elementáris erővel dobták piacra az értékeket. — Rohamos áresések. — A fontosabb papirokról.)

Budapestről jelentik: A tőzsdei irányzat már hetek óta tartó ingadozása nagy üzleti depresszióhoz jutott el és már a nyitás előtt, az előtőzsdén mindenütt tömeges árukiingat fejlődött ki. Meglátszott ez a nyitás árfolyamain is, amelyek jóval alacsonyabbak voltak az elmúlt hivatalos tőzsde zárókurzusoknál. A nehezebb papírok aránylag sokkal nagyobb veszteséget szenvedtek és ezek rég nem látott mély szintre süllyedtek le, mialatt a kisebb papírok közül nem egy aránylag nagyobb ellenálló képességüknek bizonyult. A nyitás olyan elementáris erővel dobtá piacra az árut, hogy a tömeghisztéria jelei mutatkoztak és ez rohamosan tördelte le az árakat. Ezt okozta még az újabb részvények bevezetése, amelyek nem jelentenek valóságos és komoly értékeket, de tökélet, üzleti erőt, időt és lendületet vonnak el a rendes forgalomtól. A heti koszt pénz olcsósága pedig nem növeli a vállalkozó kedvet, mert a pénzüke előreveti az árnyékát és az ettől való félelem éppúgy nyomja a piacot, mint a közszükségleti cikkek, főképp pedig az élelmiszerek árának állandó emelkedése. A koszt pénz csak azért olcsó, mert nincs vállalkozó kedv és senkinek sem kell. Mint nyugtalanító hírek hatottak a vagyonválságról, a részvények megadóztatásáról és a kényszerkölcson színezetű belsőkölcsönről szóló hírek. Az árfolyamok alakulása a fontosabb értékeknek a következő volt: Angol-magyar Bank 81, Hazai Bank 219—222, Leszámitoló Bank 96, Kereskedelmi Bank 1115 (pénz), Lloyd Bank 19, Magyar Hitel 588, Osztrák Hitel 143,5—144,5, Olasz Bank 41, Hazai Takarékszövetészt Fővárosi 210—212, Moktár 180, Urikányi 1550 (árú), Általános Készlet 2385—2390, Salgó 592, Hazai Fa 175, Nasic 1800, Ganz Danubius 4750, Rima 99—100, Gyapjamosó 65, Göttsberger 93, Pamut 220, Kender 90, Brassót 715, Papír 49, Öster-

melő 227, Magyar Csukor 2850, Mezőhegyesi 325, Államvasut 405. Az árak ezekben értendők.

Budapestről táviratozzák: Popovics Sándor a Magyar Jegyintézet volt elnöke ma nyilatkozott egy hírlapíró előtt budapesti tőzsde riadalomszerű jelenségeiről. Popovics szerint a tőzsde indokolatlan aggodalma okozta a beszt, mert attól tart, hogy a belföldi kölcsön kihelyezésekor pénzüke lesz az országban. A tőzsdén az egyes értékek különbözőképpen mérlegeltetnek, úgy, hogy az egyes papírok belső értékük fölé emelkedtek. Ebben a tekintetben Popovics szerint be kell következni az egészséres kiegyenlítési folyamatnak.

Rémhírek Magyarországon a pénzükehelyezéstről és kényszerkölcsonról.

(A miniszterelnök és a pénzükeügyi miniszter megnyugtató nyilatkozatai.)

Budapestről táviratozzák: Napok óta rémhírek terjedtek el a kormányonak a külföldi kölcsönnel kapcsolatos teremtett intézkedéseiről. Azt beszéltek, hogy a pénzt lebelvezik, a takarékbetétet lefoglalják, új nagy adókat hoznak be és a belföldi kölcsönt minden eszkekkel biztosítják, mert enélkül a külföldi kölcsön nem valósítható meg. Tegnapi este az egységspárt vacsorát adott, amelyen Bethlen miniszterelnök és Kállay pénzükeügyi miniszter is felszóltak és a rémhírekre kijelentették, hogy azok nélkülöznek minden alapot. Szükség van a belföldi kölcsönre, amely utját megfelelő intézkedésekkel egyengetik, de pénzükehelyezéstről és betétek lefoglalásáról szó sincsen. A belföldi kölcsön régi tervek megvalósításához és az önálló Jegybank felállításához szükséges.

— A kereskedelmi törvény egységesítése. Dr. Pop, Erdély igazságügyi vezérigazgatója egy újságíró előtt kijelentette, hogy többek között készül a kereskedelmi törvény egységesítéséről szóló javaslat, amely a váltótörvényről el lesz választva. A tervezetek már csaknem teljesen elkészültek.

Ha jó világítást akar, ne sajnálja a költséget

OSRAM NITRA

OSRAM
felirást, kell a villanykörte tetejére

14091

Zima Tibor a tőzsdetörvény előkészítő bizottságban. Bucurestiből jelentik: A tőzsdetörvény előkészítő bizottságba kinevezték V. C. Osvada képviselőt, a Solidaritatea Igazgatósági tagját és Zima Tibor aradi kereskedelmi és iparkamarai főtitkárt, Arad város parlamenti képviselőjét.

Ötszázmillió francia frankot kap Románia petroleumért. Bucurestiből jelentik: Az Argus jelentése szerint a román kormány és a francia pénzcsoport között folyó tárgyalások a legteljesebb eredménnyel fejeződtek be Bucurestiben. A francia pénzcsoport ötszáz millió francia frankot ad kölcsön Romániának tizenöt évre ötszázalékos kamattal. Ezzel szemben a franciák a petroleumtermelés megfelelő hányadát kapják.

Valutapiac.

Aradi valutaárak. (December 6.) Francia frank 11.50, svájci frank 36, dollár 200, dinár 2.30, szokol 5.60, lira 8.70, angol font 8.70, magyar korona 0.0080, osztrák korona 0.002850. **Kifizetések:** Budapest külföldi 100, belföldi 180, Bécs 355, Prága 5.80, Zürich 34.50, Milano 8.60, London 860, Páris 10.80, Newyork 197, Belgrád 2.40.

Temesvári valutaárak. (Dec. 6.) Newyork 198, dollár 198, London 858, angol font 870, Páris 10.70, francia frank 11.25, Prága 5.75, szokol 5.60, Milano 8.50, lira 8.45, Belgrád külföldi 2.30, belföldi 2.20, dinár 2.15, Budapest külföldi 96, belföldi 175, magyar korona 165, Bécs 362, osztrák korona 350, Zürich 34.40, svájci frank 34.50.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Dec. 6.) **Kifizetések:** Páris 10.55, London 852, Newyork 195.50, Milano 8.55, Zürich 35, Bécs 0.002850, Prága 5.82, Budapest 0.0110. **Valuták:** Napoleon 745, Léva 1.40, török lira 1.08, angol font 895, francia frank 11.50, svájci frank 35, lira 9, drachma 3.75, dinár 2.40, dollár 201, lengyel marka 0.00085, osztrák korona 0.0029, magyar korona 0.0080, szokol 5.50.

Zürichi nyitás. (December 6.) Amsterdam 218.50, Newyork 572, London 2515, Páris 31.15, Mi-

lano 24.95, Prága 16.77.50, Budapest 0.0305, Belgrád 6.4750, **Bucuresti 2.97.50**, Bécs 0.0080.62.50.

Zürichi zárlat. (December 6.) Newyork 572, London 2512, Páris 31.15, Milano 24.95, Prága 16.75, Budapest 0.0305, Belgrád 6.47.50, **Bucuresti 2.97.50**, Bécs 0.0080.75.

Budapesti Devizaközpont jegyzései. (December 6.) Napoleon 68800, Belgrád 225-239, **Bucuresti 708-121**, London 87200-91600, angol font 87500-91900, Milánó 890-945, lira 900-955, Newyork 20.050-21150, Páris 10.05-11.71, francia frank 585-629, Prága 11.20-11.86, Varsó 0.25-35, osztrák korona 28.25-30.45.

A letartóztatott bankár.

Aki nem fizeti vissza a betéteket.

(Saját tudósítónktól.) Két héttel ezelőtt Voina Viktor egy temesvári magánbankház tulajdonosát, egyik ügyfele feljelentette, hogy 26 ezer lej betétjét nem akarja kifizetni. Voinát akkor letartóztatták, majd a vizsgálóbíró szabadonbocsátotta. Ma ismét feljelentés érkezett Neumann Leó belvárosi kereskedő részéről, aki 29 ezer lejt helyezett el a bankházban és most szüksége volna pénzre, azonban betétjét Voina nem fizeti vissza. A bankház tulajdonosa eken megindult a szigorú vizsgálat.

Aradi mozihírek.

Aranypestis címmel páratlanul érdekes meseszövési művészi film kerül pénteken bemutatóra az Urániában. Feltalálják az aranycsinálást, készül a fémek hamis királya, amit egy anarkistavezér boszuja eszközeül használ fel. Hadjáratot vezet a világ ellen, amely végül is befejeződik az aranyáradatba. De a nagy veszedelemben jön a segítség: az aranygyáros megőrül, felrobbantja a gyárat s elpusztítja magát a boszu szerzőjével, az anarkistavezérral is. A csodálatosan nagyszerű film pénteken, szombaton és vasárnap látható az Urániában.

Órült hajszja az Apollóban. Robogó vonatok, villámsebességgel száguldó autók, élethalálküzdelmek, vakmerő kalandok izgalmas bravurok.

Ez a külső képe annak a nagyszerű szenzációnak, annak a csodálatos detektívdramának, amely pénteken kerül bemutatásra az Apollóban. A mai modern filmtéchnika egyik legpompásabb alkotása ez a film, amelyben a legújabb, legnagyobb szerűbb trükkök egész sora tartja lenyűgözve a nézőt. Az Órült hajszja főszerepét Jimmy Pott játssza s a film vasárnap kerül előadásra az Apollóban.

Százmillió bélyeglopás.

(Két tisztviselő büne. — Kosztba adták a lopott bélyegek értékét)

Budapestről távirafózzák: Ma két detektív Kecskemétről felhözta Budapestre Baksay Bertalan állami hivatalnokot, a központi bélyegraktár volt tisztviselőjét, a ki százmillió bélyeglopásokat követett el. Az utóbbi napokban ugyanis rájöttek arra, hogy a dohánytőzsdéknek kiadott százives bélyegkötegekből egy-két iv hiányzik. Egy-egy ilyen ivnek 100-200 ezer korona értéké van. A felfedezés után megejtett rovincsolás megállapította, hogy ilyenformán mintegy 300 millióra tehető az az érték, amit forgalmi bélyegekből ellopottak a központi bélyegraktárból. A teljes értéket még nem tudják megállapítani, mert hetekig tart, amíg pontosan megállapítják, mennyi az ellopott bélyegek értéke. A lefolytatott nyomozás azt is megállapította, hogy a már letartóztatott tisztviselőn kívül még egy tisztviselő is lopta a bélyegeket és az így szerzett milliókat kosztba adták. A rendőrség kiderítette, hogy a két tisztviselő a bélyegeket egy Grossmann Sándor nevű tőzsdésnek adta el, aki 90 millió koronát bényleg ki is fizetett a fiatalbereknek bélyegekért. A rendőrség letartóztatta a dohánytőzsdést is és most tovább folytatják a nyomozást, hogy teljes egészükben napvilágra jöjjenek a központi bélyegraktárakban elkövetett bűnök.

A szerkesztésért felelősen: **KÓCSY JENŐ** felel.

Cenzurat: **Dr. ROMUL MAGER.**

Megszűnt az „Au Bon Gout” lerakata

14351

Somló

Testvéreknél.

December hó 1-én megkezdődött a raktáron levő áruk olcsó eladása !!

Nagy Karácsonyi Vásár **női és leányka** **JULIU PLESZ GYULA**
 felöltő és ruhákban

cégnél, ARAD, Str. Colonel Pirlei (Vörösmarty-u.) 3., a színház hátsó bejáratával szemben. **Nagy ocassló. Mélyen lezállított árak. Kérem a címre figyelni!** 12640

REMSCHIEDER. Sägen & Werkzeughaus, Gyár: 217
Remscheid Schliessfach 56.
 Központ: Wien, I., Börsegasse 14. Fióktelep: Timisoara, Bulev. Berthelot 6. sz. Telefon 22-86.

Az „Orient” divatáruházban Arad, Bulevardul Regina Maria No. 18.
 Str. Alexandri (Salacz-u.) sarok.
 Az összes raktáron levő férfi és női szövetek, sejmek és harisnyák a karácsonyi vásár alkalmával
5, 10 és 15%-al olcsóbban lesznek kiarusítva. 7018

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

LÁMPAERNYŐK Készítését vállalom. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1500

FÖMOLNÁRI állást keres a malom szak mában teljes jártassággal bíró fömolnár, ki huzamosabb ideig működött egy helyen, rész. vagy fix fizetésre. Bármilyen malom önálló vezetését vállalja. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7037

GYERMEKSZERETŐ mindenek azonnalra felvétetik. Cím Kelet hírlapjában Arad. 14192

MINDENES szakácsnő és bejárónő felvétetnek Arad, Bulev. Carol I. 42-20. ajtó 7. földépeső. 7049

KIFUTÓ FIU, jó fizetéssel nyomdánkban alkalmazást nyer. 7017

Lakás.

IDŐSEBB uriember részére egy világos szép uccai szoba kiadó. Bővebbet dr. Müller ügyvédi Arad. Bulv. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér.) 7010

BUTOROZOTT, elegáns szobát lehetőleg fürdőszoba használattal keres fiatalember a Bul. Regele Ferdinand (Boros Béni-téren) vagy közelében. Cím Kerpel könyvtárában Arad. 7047

Vétel és eladás.

EZÜST és disztárgyak, ezüst kanaiak, arany és ezüst karcsatt órák, arany órák, gyűrű, kézimunkák, szmirna íróasztalszönyegek, finom damaszt asztalneműek, lenvászon párnahuzatok, szőrme boák, perzsa és silskin kabátok, ebédlő, leányzóba, tükrök, ilsztesláda, butorok, stb. eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-u. 23.) I. em. jobb. 1000

EZÜST és disztárgyakat, szönyegeket, antik dolgokat, háztartási cikket, fехnemiűket, butorokat, bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

RÉZÁGY, asztal, székek, virágállvány, eladó. Arad, Str. Simeon Balint (Dessewffy-ucca) 10. 7051

HAT HP. Magy. Gazd. magánjáró cséplékészlet más vállalat miatt sürgősen eladó. — Ugyanott 7 HP. Claiton Schutleworth magánjáró gőzgep, teljesen üzembeképesen eladó. Teodor Matheas Pecica. 7038

KERÉKPÁRT egy alacsonyabb és egy magasabb építésűt vennék. Arad, Piata Mihai Viteazul 6-9. Kutschera. 7044

PÉNZSZEKRENY 2 darab, Wiese gyártmányu, 2-es számu. olcsón eladó. Erdőköldmi Pallas bankban Arad. 7045

KOMPLETT salongarnitúra eladó. Megtekinthető minden nap délután 1-3 óra között 'Arad, Piata Rădulescu 7. (Bocsakay-tér) I. em. 14191

EGY jó Wertheim-kassza eladó. Megtekinthető Hollónál Arad, Str. Cercetătorilor (Szent Pál-ucca) 11. 7048

LIBAMÁJÁT nem mosottat, frisset, mindenneménységben vesz Hajdoska & Co. Arad, Piata Avram Iancu 7. Telefon 733. 14192

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszönyegeket, egész gyűjteményeket a legnagyobb árrban vásárol a Salon Artistique Arad. Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

UJ BUTORHITELT folyósít GARAI Arad Calea Banatului (Asztalos Sándor-ucca) 5. 6909

ANTIK BUTOROK, modern és régi festmények, perzsaszönyegek, műtárgyak, antik üveg és porcellán tárgyak állandó vétele és eladása. Vidéki meghívásra kiutazunk. Ajánlatok a tárgyak és árak megjelölésével Szépművészeti Szalon 'Arad Ortutay-palota címre küldendők. 13573

BUTOR RAKTÁROMBAN ebédlők, háló szobák, valamint kárpitos árak olcsó áron kaphatók. Wiegenfeld Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 40a) 13585

VADÓDI Karlsbadi só üvegekben, egyszerű mesterséges Karlsbadi só üvegekben és kimérve dr. Földes győgszertár Arad. 14137

UJ BUTOR Garai butorüzletben Arad, Calea Banatului 5-12. 6195

PIANINOT, zongorát veszek. Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 6938

HA olcsón és elegánsan akar berendezkedni, vegyen antik butort Salon Artistic-ben. Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20.) 6939

KÉZIMUNKA-anyagok, jumperpamut és selyem, saját készítményű himzett- és tüllfüggönyök szolid árakban Erneszt üzletében Arad, színház mögött. 6929

LÁMPAERNYŐ különlegességek, bécsi modellek, „Favorit” Iparművészeti Salon Arad, Strada Mărășesti 10. (volt Kossuth-utca 64.) 7994

HASZNÁLT OLOM megvételre kerestek. Bővebbet a kiadóban.

Engatlan.

EGY HÁZ ELADÓ. Timisoara, Erzsébetváros, Korona-ucca 20. sz. 222

Üzletek.

NAGYFORGALMU kocsma átvehető kétszobás lakással, házzal együtt, 160 ezer lejért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 14324

Lőwinger Testvérek r. t. eceteszenzia gyár

A Bánát és Erdély legnagyobb eceteszenzia gyára. Alapítva 1888. Telefon 182. Timisoara, Gyárváros, Gyáruvar-ucca 3. 220

KERESÉK kisebb üzlethelyiséget jó, forgalmas helyen. Címet az Aradi Közlöny kiadójába kérem. 7039

Ellátás.

ABONÁNSOK jutányos árért kapnak izletes házikosztót „Vadember” vendéglőjében Arad. 14170

TELJES ellátást kaphatnak fiatalemberek. Timisoara, Gyárváros, Nagyzsák-ucca 14, Sipos Katica. 221

Különbéle.

ELVESZETT EGY SÉTABOT hajlított fogóval, a bot körül lapított széles rézlapon a tulajdonos neve vékony írott betűkkel bevésve. Kedves emlék lévén, illő jutalomban részesül az, aki beadja az 'Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 600

Ma és minden pénteken este a csinosan berendezett

'Vadember' vendéglőben

Str. Eminescu 26. (Deák Ferenc-u)

nagy hal- és turócsuszastély. Tisztán kezelt hagyományos borokról gondoskodva van. Havi abonánsok házon kívül is elfogadtatnak. Szíves pártfogás kér: Özv. Waldmanné, tulajd. Birkenhauer J. üztöltv.

Buzát, tengerit, zabot, babot és szénát prompt szállít

Popa Livius-cég

Arad, Str. Baritiu 5. (Rákózi-u.) 7011

Butorok, szönyegek, függönyök, diványok stb.

eladók.

Megtekinthetők: 7048

RUBINSTEIN raktárhelyiségében

naponta d. u. 2-5-ig. Str. Aviator

V. Georgescu (Könyök-utca) 5. sz.

Özv. Mikolay Lajosné örökösöl.

Ujságmakulatura

5 kgr.-os csomagokban

kapható a kiadóhivatalban

Csobod János

vizsgázott fogtechnikus
 Özv. Morgenstern Gyuláné fogszatimütermét Arad, Strada Brațianu (Weitzer János-utca) 15., a főpostával szemben átvette. 4076

Rudvas Kg-ként 9.50.

lapos, gömbölyű és négyzet. Vasgerendák minden méretben. Olom minden mennyiségben kapható: Dautsch Jacob Timisoara gyárv. Str. Dacia 56. Telef. 691

Vonós és fuvós hangszerek

és azok javítását vállalja 173
Brada Jaroslav, hangszerraktára, Timisoara, Gyárváros II 3 Crai 1 az udvarban. Ocsáinak, szájharmonikák, hurok és alkatrészek raktára.

Olcsó butorbeszerzési forrás!

Az „Aradi Klisiparosok butor- és asztalosüzru vállalatát” Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 41. sz. a. ajánlja dusan felszerelt raktárát, ahol háló, ebédlő stb. butorok a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig olcsó árrban kaphatók.

Butorok

a legjobb kivitelben állandóan raktáron és mérsékelt árak mellett kaphatók: 18779

VICTORIA-butorgyár, ARAD, Strada Ioan Caivin 42.
 Lerakat: Neuman palota, (Strada Horla.)

FIGYELEM!

Biztos tőkebefektetés.

Nagyjövőjű emeletes bérház, főtér közelében 4 üzlethelyiséggel, nagy jövedelemmel, feltűnő olcsó eladó áron sürgősen

Megbizott IIAASZ-iroda, Arad, Str. Romanului (Zrinyi-ucca). 1854t

G OBLEIN fűvek, szép karácsonyi ajándék olcsón kapható hozzá valóva!

Breihofer Eliz

kézimunka és élelmiszer üzletében Timisoara, Fröbl ucca 25. Csarmákudvar

Haász Albert

évek óta fennálló ingatlanforgalmi irodája Str. Romanului 5. (Zrinyi-u.)
 Megvételre ajánl:

Bérlőházakat, magánházakat, üzleteket, gazdálkodásra alkalmas házakat, mind elfoglalható 3-6 szobás lakásokkal, föld-birtokokat, mü- és gőzmalmokat, iüszertületeket, vendéglőket. Az eladó ingatlanok és ingók előjegyzése díjtalan. 13548

Kifutó fiu

jó fizetéssel felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Domborirozást, endlizést és gombáthúzást vállalnok: **Strada Metianu (Forray-ucca) és Strada Decembrie 29. (Hasszinger-ucca) sarok,** bent az udvarban a földszinten. 1417